

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΗΜΕΡΙΔΟΣ
1^{ης} ΜΑΡΤΙΟΥ 2010
"Η ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΣΤΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ"

Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος, Ι. Μονή Πεντέλης,
1^η Μαρτίου 2010

Μετά την ολοκλήρωση των εισηγήσεων, οι σύνεδροι χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες εργασίας, στις οποίες συζητήθηκε διεξοδικότερα το θέμα: «Η Ποιμαντική Διακονία των Κληρικών και πώς αυτή μέχρι σήμερα γίνεται», κάνοντας χρήση *τεσσάρων βασικών αξόνων εργασίας (Α, Β, Γ, Δ)*ήτοι:

Α. Προβλήματα και δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι Κληρικοί

Β. Προτεινόμενες λύσεις,

Γ. Μορφές συμπαράστασης προς τους ιερείς

Δ. Συναισθηματική και λοιπή συμπαράσταση.

Υπεύθυνοι συντονιστές των ομάδων αυτών ήταν οι κ.κ. Αλέξανδρος Σταυρόπουλος, Ομ. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών (Α' ομάδα, με γραμματέα τον π. Γεώργιο Κανάκη), Καλλιόπη Σπινέλλη, Ομ. Καθηγήτρια Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών (Β' ομάδα, με γραμματέα τον π. Σπυρίδωνα Πετεινάτο) και Πέτρος Σταθόπουλος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Κύπρου (Γ' ομάδα, με γραμματέα τον π. Δημήτριο Γεωργίου). Από τη συζήτηση προέκυψαν ορισμένες **διαπιστώσεις**, καθώς και **αιτήματα**, όπως επίσης και **ερωτήματα** **χρηζοντα απαντήσεως**, τα οποία και καταχωρίσαμε ως ακολούθως:

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ:

- Ανυπαρξία θεσμικού πλαισίου των Κληρικών που υπηρετούν σε νοσηλευτικά ιδρύματα.
- Ανυπαρξία ποιμαντικής στις μικρές ιδιωτικές κλινικές.

Α) Προβλήματα και δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι Κληρικοί:

Ειδικότερα:

- Ζωτικό πρόβλημα πού συζητήθηκε διά μακρών απετέλεσε το ζήτημα της θείας μεταλήψεως, ιδιαίτερα εις την περίπτωση μελλοθανάτων ή ασθενών σε κώμα. Δυσχερής η θέση του εφημερίου όταν εκείνος αρνείται, επειδή διαπιστώνει ότι ο ασθενής είτε δεν είναι σε θέση επειδή έχει τις αισθήσεις του είτε δεν είναι προετοιμασμένος να κοινωνήσει. Τότε έρχεται αντιμέτωπος με συγγενείς ή με κυρίες χριστιανικών οργανώσεων που πιέζουν τόσο τους μη προετοιμασμένους ασθενείς όσο και τους ιερείς να δώσουν τη θεία μετάληψη. Ακόμη έρχονται σε επικοινωνία με άλλον ιερέα, ο οποίος είναι πρόθυμος να δώσει τη θεία κοινωνία σε ασθενείς που

δεν έχουν τις αισθήσεις τους ή που αρνούνται να μεταλάβουν των θείων μυστηρίων..

- Προτάθηκε στις περιπτώσεις αυτές να δίδεται ο μεγάλος αγιασμός και χρίση με άγιο έλαιο.

- Ανυπαρξία σταθερού παρεκκλησίου. Ορισμένα νοσηλευτικά ιδρύματα της χώρας αντιμετωπίζουν έλλειψη καταλλήλων χώρων ακόμη και για τη θεία λατρεία ή και για γραφείο. Πολλές φορές υπάρχει ναός αλλά δεν είναι εύκολα προσβάσιμος, ιδιαίτερα σε άτομα με προβλήματα υγείας.

- Προτάθηκε η λύση «λυομένου» παρεκκλησίου προσωρινώς σε συνεννόηση με τον εντόπιο Μητροπολίτη και την Ιερά Σύνοδο.

- Διανοριακά προβλήματα σε συνδυασμό με πολλαπλή απασχόληση των εφημερίων, με πολλά και ετερόκλητα καθήκοντα: ενοριακά, διοικητικά (Μητρόπολη), νοσοκομείο.

- Προτάθηκε η λύση διορισμού ενός μόνιμου εφημερίου είτε σε κάθε νοσηλευτικό ίδρυμα ή σε περισσότερα του ενός, εφόσον πρόκειται για νοσοκομεία μικρά και γειτονικά (απόσπαση).

- Έλλειψη κατήχησης του νοσηλευτικού προσωπικού και αδιαφορία. Ανεξέλεγκτη κυκλοφορία εντύπου υλικού με αμφιβόλου ποιότητας χριστιανικού περιεχομένου, ενίοτε δε (αλλά όχι σπάνια) ανάγκη αντιμετώπισης της απαίτησης του προσωπικού εκκοσμίκευσης των θαλάμων, δηλ. το αίτημα αποκαθήλωσης των ιερών συμβόλων, τη στιγμή που οι ασθενείς και οι συγγενείς τους έχουν έντονη δίψα για πνευματική βοήθεια, καθώς και η αντιμετώπιση αιρετικών, αλλοδαπών και ετεροθρήσκων σε ορισμένα Νοσηλευτικά Ιδρύματα.

- Προτάθηκε: Συχνή επικοινωνία του Κληρικού με τη Διοίκηση και το Νοσηλευτικό Προσωπικό, καθώς και η σύνταξη και διανομή στους ιερείς των ναών των νοσηλευτικών ιδρυμάτων ενός «Φυλλαδίου οδηγιών» που θα περιέχει κατευθύνσεις στην αντιμετώπιση των προαναφερόμενων προβλημάτων.

- Πολλοί ναοί νοσοκομείων αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα, δεδομένου ότι τα χρήματα που συγκεντρώνει ο ναός τα διαχειρίζεται αποκλειστικά η διοίκηση, που συνήθως αγνοεί τις πραγματικές ανάγκες του ναού. Δεν υπάρχουν πόροι για φιλανθρωπικό έργο σε ασθενείς που δεν έχουν ασφαλιστική κάλυψη ή δεν έχουν τα στοιχειώδη μετά την αποχώρησή τους από το νοσηλευτικό ίδρυμα. Λειτουργοί άλλων δογμάτων ή και ετερόδοξοι έχουν περισσότερες οικονομικές δυνατότητες.

- Προτάθηκε η οικονομική στήριξη των ναών και η ηθική συμπαράσταση των ιερέων από μέρους της Ιεράς Μητρόπολης στην οποία ανήκουν. Προτάθηκαν επίσης ως λύσεις ανάγκης το έργο της

νεωκόρου και του ψάλτη να αναλαμβάνουν αμισθεί εθελοντές αφού ο εθελοντής πάντα εργάζεται χωρίς υλική αμοιβή.

Β) Προτεινόμενες λύσεις: Οι προτάσεις έχουν περιληφθεί στους κατ' ιδίαν άξονες εργασίας.

Γ) Μορφές συμπαράστασης

Οι Κληρικοί εξέφρασαν διάφορες επιθυμίες που περιμένουν και αναμένουν να εκπληρωθούν από τους οικείους Μητροπολίτες, την Ιερά Σύνοδο, καθώς και την Διοίκηση του Νοσοκομείου. Από την τελευταία επιθυμούν την διάθεση εκκλησιαστικού χώρου και η διάθεση ενός γραφείου-εξομολογητηρίου. Προτάθηκε μάλιστα η χρήση παραβάν για τους μη δυναμένους να μετακινηθούν και η χρησιμοποίηση και διάθεση του γραφείου της προϊσταμένης διά τους λοιπούς.

Δ) Συναισθηματική και λοιπή συμπαράσταση.

1. Αρκετοί σύνεδροι επεσήμαναν ότι: η πίστη στην ανάσταση του Χριστού, η προσευχή αλλά και η καθοδήγηση από τον πνευματικό πατέρα τους δίνει δύναμη και κουράγιο να συνεχίσουν το έργο τους.
2. Αναφέρθηκε επίσης ότι η εύρυθμη λειτουργία της οικογένειας του ιερέως αποτελεί την βασική πηγή της ενδυνάμωσης του στο σημαντικό αυτό ποιμαντικό έργο. Σ' αυτό το θέμα υπήρχε και η ένσταση ότι η οικογένεια μόνο ως ένα σημείο μπορεί να αντέξει το άγχος και την ένταση που φέρνει ο ιερέας στο σπίτι.
3. Επισημάνθηκε ότι η επαφή με τους ασθενείς και τις δυσκολίες τους συνειδητοποιεί ο ιερέας ότι παρά τα πολλαπλά προβλήματα που αντιμετωπίζει στο λειτούργημά του στο Νοσηλευτικό Ίδρυμα απολαμβάνει και αντιλαμβάνεται την ευλογία της υγείας που του χαρίζει ο Θεός με αποτέλεσμα να τον δοξάζει και να παίρνει κουράγιο ώστε να συνεχίζει το δύσκολο ποιμαντικό έργο του.
4. Τέθηκε και το ζήτημα της επαγγελματικής εξουθένωσης των ιερέων ποιμαντικής διακονίας σε νοσηλευτικά ιδρύματα. Γενικά, αναφέρθηκε ότι βιώνουν θλίψη κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους η οποία πρέπει να εκφράζεται με κάποιο τρόπο, διότι διαφορετικά μπορούν να δημιουργηθούν στο απώτερο μέλλον σοβαρά ψυχικά και σωματικά προβλήματα. Σ' αυτήν την περίπτωση θα μπορούσε κάποιος εξειδικευμένος κληρικός και νομίζουμε ότι εκεί επίσης είναι σπουδαία η θεσμική θέση, ο Γραμματέας της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής, εφόσον είναι και οφείλει να είναι πεπαιδευμένος κληρικός, να ακούει τους προβληματισμούς των ιερέων ή και των λαϊκών συνεργατών τους.

ΑΙΤΗΜΑΤΑ:

- Να επαναλαμβάνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα οι συναντήσεις των νοσοκομειακών εφημεριών.
- Να ορισθεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς των εκκλησιαστικών κειμηλίων.
- Να υπάρξει σχετική και ειδική πρόβλεψη ποιμαντικής για τους ασθενείς άλλων ομολογιών και θρησκειών.- Προτάθηκε: Να μελετηθεί επισταμένως και διεξοδικά το όλο αυτό ζήτημα.

Να υπάρξουν εθελοντές για την προετοιμασία των ασθενών. Το ζήτημα των εθελοντών χρήζει προσοχής και πρέπει αυτοί να καταγραφούν για να μη δημιουργηθούν προβλήματα από τον ενδεχόμενο έλεγχο από το Ι.Κ.Α.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΧΡΗΖΟΝΤΑ ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΚΑΝΟΝΙΚΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΣ:

- Θεία Κοινωνία διασωληνομένων και κωματωδών ασθενών.
- Εγκυρότητα βαπτίσματος σε παρεκκλήσια νοσοκομείων Παιδών και τήρηση βιβλίου βαπτίσεων.
- Προτάθηκε: Εγγραφή της βάπτισης στα βιβλία της πλησιέστερης ενορίας.

Σύμφωνα με τα παραπάνω ήταν έντονος ο προβληματισμός των συνέδρων ως προς τις διάφορες πτυχές και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά την άσκηση της ποιμαντικής διακονίας της Εκκλησίας στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα. Οι διακονούντες σε αυτά εκτελούν άοκνα το ανατεθέν σε αυτούς έργο, περιμένουν την αμέριστη βοήθεια όλων εκείνων που μπορούν να τους συμπαρασταθούν και δεν εκλαμβάνουν επ' ουδενί λόγο τη διακονία αυτή υποδεέστερη των άλλων ιερατικών διακονιών, που κατά καιρούς αναλαμβάνουν.